

Jenni Kauria

TALOUEDELLISEN VÄKIVALLAN AUTTAMISMENETELMÄT

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sairaanhoitajakoulutus

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sairaanhoitaja AMK
Tekijä/Tekijät	Jenni Kauria
Työn nimi	Taloudellisen väkivallan auttamismenetelmät
Toimeksiantaja	Viola ry
Vuosi	2022
Sivut	31 sivua, liitteitä 3 sivua
Työn ohjaajat	Riitta Kuismin, Hanna Nylén

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata taloudelliseen väkivaltaan liittyviä auttamismenetelmiä. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa auttamismenetelmistä Viola ry:n Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeelle (2021–2024).

Taloudellinen väkivalta on lähisuhdeväkivallan muoto, joka on vähemmän tunnettu ja tunnistettu. Taloudellisella väkivallalla tarkoitetaan toisen taloudellisten resurssien kontrolloimista, riistämistä tai tuhoamista, jolloin itse uhrin taloudellinen itsenäisyys heikentyy. Taloudellista väkivaltaa voi ilmentyä parisuhteen päättymisen jälkeen esimerkiksi osana huoltajuseriä. Taloudellinen väkivalta aiheuttaa kokijalleen seurauksia, jotka vaikuttavat toimintakykyyn, terveyteen ja resursseihin. Taloudellisesta väkivallasta irtaantumiseksi sen kokija tarvitsee auttamismenetelmiä.

Tällä hetkellä auttamismenetelmiin kuuluu Taloudellinen väkivalta tutuksi -hankkeen myötä keskusteluapu verkon kautta tai kasvotusten Etelä-Savon ja Vaasan seudulla. Muita auttamismenetelmiä on auttamismenetelmät, joita väkivallan kokija voi hyödyntää lähisuhdeväkivallasta irtaantumiseksi.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena auttamismenetelmien selvittämiseksi kansainvälisestä aineistosta. Tiedonhaku toteutettiin ensin teorian ja sen jälkeen tutkimuskysymyksen perusteella. Opinnäytetyöhön valikoituneen aineiston analysoinnissa käytettiin teema-analyysia. Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui kuusi tutkimusta, jotka käsittelivät taloudellista väkivaltaa ja kokemuksia taloudellisesta väkivallasta.

Taloudellisen väkivallan auttamismenetelmiksi nousi talouden hallinta, raha-asioihin liittyvien tavoitteiden asettaminen ja tukimuodot. Talouden hallintaan edisti talouslukutaidon kurssit sekä säästäminen. Raha-asioihin liittyviä tavoitteita edistettiin kouluttautumalla ammattiin tai työllistymällä. Tukimuodoista havaittiin tarve interventioille, joilla taloudelliseen väkivaltaan voidaan puuttua. Niin ikään auttamismenetelmien puuttuminen kävi ilmi eräästä tutkimuksesta.

Jatkotutkimusta ajatellen tutkimustietoa auttamismenetelmistä on hyvin vähän niin kansainvälisesti kuin Suomessakin.

Asiasanat: taloudellinen väkivalta, auttamismenetelmät, lähisuhdeväkivalta

Degree title	Bachelor of Health Care
Author	Jenni Kauria
Thesis title	Remedial methods in the events of economic abuse
Commissioned by	Viola ry.
Time	2023
Pages	31 pages, 3 pages of appendices
Supervisors	Riitta Kuismin, Hanna Nylén

ABSTRACT

The aim of this thesis was to describe remedial methods in the events of economic abuse. The aim of this thesis was to produce relevant and reliable information to an initiative which aims to highlight economic abuse as a form of an intimate partner violence in Finland.

Economic abuse is a form of intimate partner violence in which money or other economic resources are controlled by the abuser. Economic abuse can be economic exploitation, economic controlling, or employment sabotage. Also, after the end of relationship, ex-partners can use economic abuse in custody disputes. Economic abuse affects to the victim's ability to act, health and resources. In order to leave an abusive relationship, the victim needs remedial methods.

The methodology in this thesis was a descriptive literature review. The literature was chosen based on a systematic search through several databases, and the search was limited by specified inclusion and exclusion criteria. Six articles were selected for the final literature review. The material was analyzed by thematic analysis.

According to the results, financial literacy programs are a well-known method for empowering individual economic self-sufficiency. Also, the literature review revealed that there seems to be a lack of remedial measures for the incidents of economic abuse.

Keywords: economic abuse, remedial measures, intimate partner abuse

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TOIMEKSIANTAJAN KUVAUS.....	5
3	VÄKIVALTA JA SIIHEN LIITTYVÄT KÄSITTEET	7
3.1	Väkivalta	7
3.2	Pakottava kontrolli	8
3.3	Väkivallan kierre	9
3.4	Puheeksi ottaminen	10
3.5	Palvelut lähisuhdeväkivallasta selviytymiseen	12
4	TALOUELLINEN VÄKIVALTA.....	13
5	AUTTAMISMENETELMÄT TALOUDELLISESSA VÄKIVALLASSA.....	14
6	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	15
7	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	15
7.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	15
7.2	Tiedonhaun kuvaus	17
7.3	Aineiston analysointi ja tarkastelu	19
8	TULOKSET.....	20
9	POHDINTA.....	22
9.1	Tulosten tarkastelu	22
9.2	Eettisyys ja luotettavuus	24
9.3	Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset	25
	LÄHTEET.....	27

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhakutaulukko

Liite 2. Kirjallisuuskatsaustaulukko

Liite 3. Teemoittelu

1 JOHDANTO

Taloudellista väkivaltaa pidetään vaiettuna ongelmana ja tuntemattomana väkivallan muotona. Taloudellisella väkivallalla tarkoitetaan toisen taloudellisten resurssien kontrolloimista, riistämistä tai tuhoamista, jolloin itse uhrin taloudellinen itsenäisyys heikentyy. Taloudellinen väkivalta voi ilmetä niin parisuh-teissa mutta myös muissa ihmissuhteissa, kuten lähisuhteessa omaan lapseen, vanhempaan tai isovanhempaan. (Taloudellinen väkivalta tutuksi -hanke s.a.)

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajalla Vaasan ensi- ja turvakodilla sekä Viola – väkivallasta vapaaksi ry:llä on meneillään Taloudellinen väkivalta tutuksi -hanke (2021–2024), jonka tarkoituksena on tuoda taloudellinen väkivalta yhteiskunnalliseen tietoisuuteen. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata taloudelliseen väkivaltaan liittyviä auttamismenetelmiä. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa auttamismenetelmistä Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeelle. Opinnäytetyön tutkimuskysymys on seuraava: Mitkä auttamismenetelmät vaikuttivat taloudellisesta väkivallasta selviytymiseen?

Taloudellisen väkivallan kokija ei välttämättä osaa tunnistaa tilannettaan taloudellisen väkivallan uhrina. Lisäksi taloudellinen väkivalta aiheuttaa kokijalleen häpeän tunnetta, joka puolestaan voi hankaloittaa avun piiriin hakeutumista. Taloudellisen väkivallan tuominen yhteiskunnalliseen tietoisuuteen antaa taloudellisen väkivallan kokijoille paremman mahdollisuuden tunnistaa oma tilanteensa ja hakeutua oikeanlaisen avun piiriin. (Mitä on taloudellinen väkivalta? s.a.)

2 TOIMEKSIANTAJAN KUVAUS

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii Viola ry ja Vaasan ensi- ja turvakoti ry. Viola ry, Vaasan ensi- ja turvakoti ry ja hankekumppanit toteuttavat Taloudellinen väkivalta tutuksi -hankkeen valtakunnallisesti 1.5.2021 – 30.4.2024.

Hankkeen tavoitteena on tehdä tunnetuksi taloudellista väkivaltaa ilmiönä ja kehittää ammattilaisten osaamista. Hankkeen tehtävänä on auttaa taloudellisen väkivallan kokijoita helpottamalla heidän kokonaistilannettaan sekä pääsyä avun piiriin. Hankkeen yhteiskunnallinen tavoite on muutostarpeiden esiin

nostaminen auttamisrakenteissa ja -käytänteissä. (Taloudellinen väkivalta tuuksi -hanke s.a.)

Viola - väkivallasta vapaaksi ry toimii Etelä-Savon alueella tarjoten palveluja kaikille lähisuhdeväkivallan osapuolille. Viola ry on Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistys. Viola ry:lla on väkivaltatyön lisäksi Miesten asema ja Kieppi. Viola ry tarjoaa työssään väkivaltaa kokeville koulutusta, konsultaatiota ja työnohjausta. (Yhdistys s.a.)

Miesten asema on miehille, miesten läheisille ja miesten kanssa työskenteleville tarkoitettu keskustelutukea tarjoava Violan yksikkö. Miesten asema tarjoaa yksilö-, pari- ja perhetyötä sekä verkostotoimintaa että ryhmätoimintaa, joissa miesten vertaistuki on kannatteleva osa. Miesten asemalta saa tukea niin erokriisiin, lapsen huoltoriitoihin kuin uupumukseen ja mielenterveysongelmiin. (Miesten asema s.a.)

Kieppi – kiertävä perhekeskus tarjoaa Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden toiminta-alueella ryhmätoimintaa perheille, joissa on alle 3-vuotiaita lapsia. Vanhemmat saavat vertaistukea, arjenhallintataitoja sekä tukea vanhemmuuteen ja omaan jaksamiseen Kiepin kautta. (Vauvaperheiden päiväryhmätoiminta s.a.)

Vaasan ensi- ja turvakoti ry:n toimintaan kuuluu Pohjanmaan turvakoti ja Avokki. Pohjanmaan turvakoti tarjoaa lyhytaikaista, ympärivuorokautista turvaa lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa kokeneelle asuinkunnasta riippumatta. Turvakodin palveluihin kuuluu akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa tai palveluohjausta väkivallan uhrille. Avopalveluyksikkö Avokki on matalan kynnyksen avopalvelu, joka auttaa perhe- ja lähisuhdeväkivallan kaikkia osapuolia. (Avokki s.a.; Pohjanmaan turvakoti s.a.)

Ensi- ja turvakotien liitto on valtakunnallinen järjestö, joka auttaa perheitä turvattomissa ja vaikeissa elämäntilanteissa sekä ennaltaehkäisee perheväkivallan syntymistä. Ensi- ja turvakotien liittoon kuuluu 30 jäsenyhteisöä eri puolilla Suomea. Jäsenyhteisöt tarjoavat ammatillista apua, vapaaehtois- ja vertaistukea esimerkiksi ensikotien, turvakotien ja avopalvelujen kautta. (Tietoa liitosta s.a.)

3 VÄKIVALTA JA SIIHEN LIITTYVÄT KÄSITTEET

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) väkivalta- ja sanastoasiantuntijat ovat yhteistyössä laatineet Väkivaltakäsitteiden sanaston, jonka tarkoituksena on ollut yhdenmukaistaa väkivaltaan liittyvä terminologia asiantuntija- ja ammattilaiskäyttöön. Yhdenmukaisella väkivaltasanastolla lisätään keskinäistä ymmärrystä keskustella samasta aiheesta samoin termein. (Bildjuschkin ym. 2020, 3.)

3.1 Väkivalta

World Health Organizationin (WHO) määritelmä väkivallasta on kansainvälisesti hyväksytty ja näin ollen THL:n Väkivaltakäsitteiden sanaston lähtökohdana. WHO määrittelee väkivallan tarkoittavan *”vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että tämä kohdistuu toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään ja että tämä johtaa tai voi johtaa fyysiseen tai psyykkiseen vammaan syntymiseen, kehityksen häiriintymiseen, perustarpeiden tyydyttymättä jättämiseen tai kuolemaan.”* (Bildjuschkin ym. 2020, 3, 5.)

Väkivaltaa voidaan kuvailla monitasoisesti käsitteiden sisällön ja käsitteiden välisten suhteiden mukaan. Ihmissuhteiden mukaan luokiteltua väkivaltaa on esimerkiksi perheväkivalta, parisuhdeväkivalta tai lähisuhdeväkivalta. Sukupuolen mukaan määriteltyä väkivaltaa on esimerkiksi naisiin tai miehiin kohdistuva väkivalta. Väestöryhmän mukaan määritelty väkivalta on esimerkiksi vammaisiin kohdistuva väkivalta. Väkivalta voidaan määritellä tapahtumapaikan mukaan, kuten kadulla tapahtuva väkivalta. Ilmenemismuodon mukaan väkivalta määritellään esimerkiksi fyysiseksi tai henkiseksi väkivallaksi. (Bildjuschkin ym. 2020, 3.)

Lähisuhdeväkivalta tarkoittaa väkivaltaa, jossa väkivallan tekijä ja sen kohde ovat tai ovat olleet keskenään läheisessä suhteessa, kuten nykyiseen tai entiseen kumppaniin, lapseen, lähisukulaiseen tai muuhun läheiseen. Perheväkivalta on lähisuhdeväkivaltaa, joka kohdistuu saman perheen jäseneseen. Parisuhdeväkivalta on lähisuhdeväkivaltaa, joka kohdistuu tekijän seurustelukumppaniin, nykyiseen tai entiseen puolisoon. (Bildjuschkin ym. 2020, 7.)

Väkivallan ensimmäisiä merkkejä on toisen henkinen kiusaaminen, alistaminen, mitätöinti, halveksunta ja haukkuminen. Etenkin aluksi väkivalta voi olla hienovaraista, että sitä on vaikeaa tunnistaa. Useissa väkivaltaisissa parisuh-teissa fyysistä väkivaltaa tapahtuu suhteen edetessä tai suhteen päättymisen jälkeen. Väkivalta voi ilmentyä lähisuhteissa eri muodoissa, kuten henkisen, fyysisen, taloudellisen, seksuaalisen ja uskonnollisen väkivallan tavoin. Keskeisintä on vallankäyttäminen uhriin, uhrin hallitseminen ja kontrollointi. (Lähi-suhdeväkivalta voi koskettaa jokaista 2019; Väkivallan syklisyys ja muodot 2023.)

3.2 Pakottava kontrolli

Pakottava kontrolli (engl. coercive control) tarkoittaa erilaisia taktiikoita, joita väkivaltaa käyttävä toteuttaa uhriaan kohtaan, jolloin uhria hallitaan pakon-omaisella tarpeella. Yksiselitteistä määritelmää pakottavan kontrollin käsit-teelle ei ole tehty. Äärelä käyttää termiä määritellessään Evan Starkin teke-mää määritelmää yhdessä muiden samaa ilmiötä tutkineiden tutkijoiden mää-ritelmän kanssa. Äärelän mukaan Stark on jakanut pakottavan kontrollin kah-teen osaan: pakottaminen ja kontrolli. (Äärelä 2022, 16.)

Pakottaminen (engl. coercion) tarkoittaa voimankäyttöön ja uhkaamiseen liitty-viä taktiikoita, joilla uhri saadaan tekemään tai jättämään tekemättä jotain. Pa-kottamiseen liittyvä välittömän pelon, kivun, vamman tai kuoleman aiheuttami-sen lisäksi pakottamisesta jää uhrille pitkäaikaisia fyysisiä, psyykkisiä tai käyt-täytymiseen vaikuttavia seurauksia. Äärelä kirjoittaa Mary Ann Duttonin ja Lisa Goodmanin määritelleen pakottamisen olevan dynaaminen prosessi, jossa vaatimus ja uskottava kielteinen seuraamus vaatimuksen täyttämättä jättämi-sestä yhdistyvät. (Äärelä 2022, 16–18.)

Kontrollin (engl. control) määritellään olevan uhrin toiminnan, ajatusten ja tun-teiden ohjailua ja rajoittamista Hambergerin ja muiden tutkijoiden mukaan. Stark määrittelee Äärelän mukaan kontrollin olevan monimutkainen vyyhti riis-tämistä, hyväksi käyttämistä ja määräämistä, jonka tavoitteena on pakottaa uhri kuuliaisuuteen tekijän hallitessa joko suorasti tai epäsuorasti uhrin useita tai kaikkia elämän osa-alueita. Kontrollilla hallitaan uhrin käyttäytymistä, itse-näistä päätöksentekoa, sosiaalisia suhteita ja valinnanvapautta. Kontrolli voi

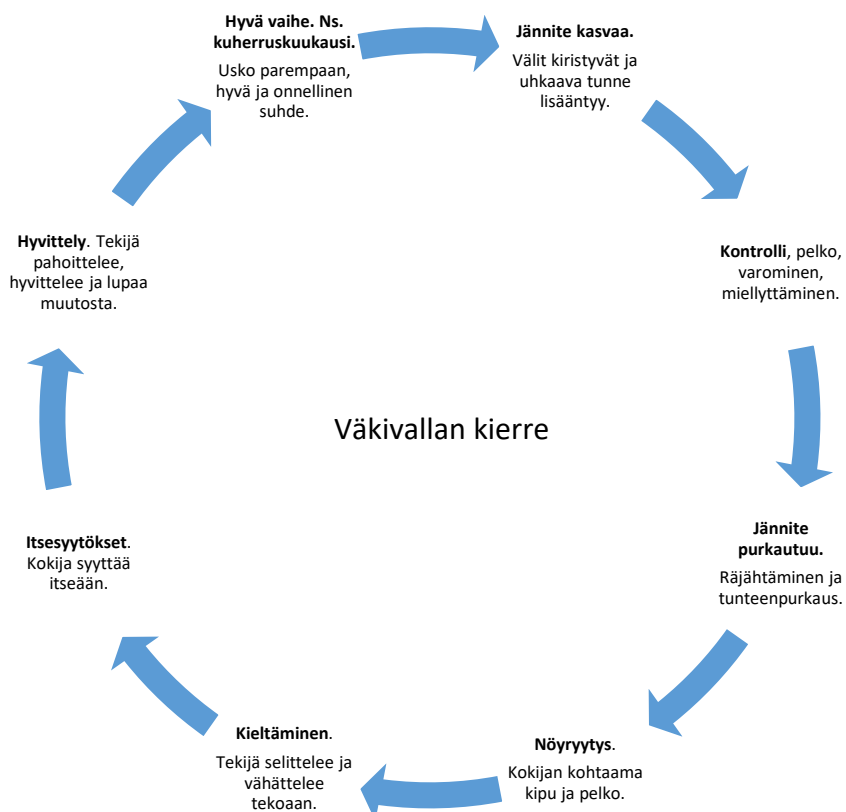

ilmentyä erilaisina kielto- tai pakkokeinoina, kuten estämällä uhrin pääsy töihin, autoon tai puhelimelle. (Äärelä 2022, 16–18.)

Tutkijoiden mukaan pakottamisen ja kontrollin yhdistelmä ajaa uhrin väkivallan tekijän hallintaan, jolloin uhri päätyy niin konkreettisesti kuin symbolisesti van- kina olemisen kaltaiseen tilaan. Pakottavan kontrollin ollessa vangitsevaa, uh- rilla ei ole konkreettisia mahdollisuuksia ulospäässeen väkivaltaisesta suh- teesta. (Väkivallan syklisyys ja muodot 2023; Äärelä 2022, 16–18.)

3.3 Väkivallan kierre

Väkivaltaisessa perheessä tai parisuhteessa toistuvat tietyt vaiheet (kuva 1), mikä vaikeuttaa väkivallan tunnistamista ja siitä irtautumista. Hyvät vaiheet an- tavat uskoa väkivallan päättymisestä ja väkivaltaiset ajat taas tuovat pettymyk- sen, toivottomuuden ja häpeän tunteita. Suhteen alkuvaiheessa kokija on ra- kastunut hyviin ominaisuuksiin ja väkivallan ilmetessä kokija haluaa edelleen kuvitella tekijän olevan sellainen, johon suhteen alkaessa rakastui. Suhteissa, joissa ilmenee väkivaltaa, on rakkauttakin. Väki- vallalla on taipumus raaistua ajan myötä. (Väkivallan monet muodot s.a.; Väki- vallan syklisyys ja muodot 2023.)

Kuva 1. Väki- vallan kierre

Jännite kasvaa erimielisyyksien, välien kiristymisen ja riitojen seurauksena. Puolisoon kohdistuvat odotukset jäävät täyttymättä ja tyytymättömyys aiheuttaa riitoja. Väkivallan kokija aistii tunnelman kiristyvän, jolloin pyrkii kaikin keinoin estämään raivokohtausta olemalla kiltti, miellyttävä ja näkymätön. Jännite purkautuu tilanteen muuttuessa pelottavaksi kokijalle. Laukaisevana tekijänä on usein toisarvoinen asia. (Väkivallan monet muodot s.a.; Väkivallan syklisyys ja muodot 2023.)

Jännite voi purkautua fyysisenä väkivallan tekona, raivokohtauksena tai muuna voimakkaana ja uhkaavana tunteenpurkauksena. Kokija saattaa tuntea itsensä petetyksi ja nöyryytetyksi. Tekijä voi vähätellä, selitellä tai kieltää tapahtunutta. Näin ollen kokija kyseenalaistaa ja syyttää itseään ajatellen, että väkivaltaisen tilanne saattoi johtua väkivallan kokijan käyttäytymisestä. (Väkivallan monet muodot s.a.; Väkivallan syklisyys ja muodot 2023.)

Väkivallan kokija ei ole väkivaltaan syy, vaan vastuu teosta on väkivallan tekijällä itsellään. Tämän jälkeen väkivallan tekijä ilmaisee katumustaan, pyytää anteeksi ja hyvittää tekoaan luvaten, että väkivalta ei enää toistu. Hyvä vaihe toteutuu, mutta käsittelemättömänä väkivalta todennäköisesti uusiutuu. Kierteen aikajänne vaihtelee ja sillä on tapana tiivistyä väkivallan jatkuessa. (Väkivallan monet muodot s.a.; Väkivallan syklisyys ja muodot 2023.)

3.4 Puheeksi ottaminen

Väkivallan puheeksi ottaminen on tapa reagoida ja puuttua väkivaltaan, mikäli sitä epäilee tai havaitsee läheisen kokevan tai käyttävän väkivaltaa. Ammattilaisia sitoo eettiset ja juridiset velvoitteet, jolloin heidän on puututtava väkivaltaan ja tehtävä laissa säädettävät ilmoitukset viranomaisille, arvioitava väkivallan riskiä ja ohjattava asiakasta avun piiriin. Puuttumalla väkivaltaan ehkäistään myöhempää väkivaltaa ja sillä voidaan jopa pelastaa ihmishenkiä. (Väkivallan puheeksi ottaminen 2022.)

Väkivallasta keskusteleminen mahdollisen väkivallan kokijan kanssa:

- Ota väkivalta puheeksi suoraan ja kysy väkivallasta asiakkaalta.
  - Osoita myötätuntoa ja avoimuutta asiakasta kohtaan.
  - Anna mahdollisuus asiakkaalle tulla kuulluksi yksin.
- Tuo esiin, että väkivalta on rikos ja ammattilaisilla on velvollisuus ilmoittaa rikoksesta.
- Tuo esiin, että väkivalta ja riita tarkoittaa eri asioita, eikä väkivalta pääty, mikäli siihen ei puututa.
  - Kartoita asiakkaan kokemukset ja käsitykset väkivallasta.
  - Tarjoa asiakkaalle apua, ohjaa tarjolla oleviin palveluihin.
  - Arvioi, onko asiakkaan turvallista palata kotiin.
  - Tee turvasuunnitelma.

Kuva 2. Työntekijän muistilista väkivallan puheeksi ottamiseksi

Väkivallan puheeksi ottamiseen on julkaistu sosiaali- ja terveysministeriön muistilista (kuva 2) Ota väkivalta puheeksi, jota työntekijä voi käyttää työvälineenä. Muistilistassa kannustetaan luomaan luottamuksellinen asiakassuhde, jolloin asiakkaalla on turvallista kertoa tilanteestaan yksin, myös omalla äidinkiellään esimerkiksi tulkin välityksellä. Asiakkaan kanssa sovitaan uusi aika, mikäli väkivallasta puhuminen ei ammattilaisen epäilyksistä huolimatta toteudu. Rikoksen tullessa ilmi, ammattilaisella on ilmoitusvelvollisuus esimerkiksi lastensuojelulain mukaan. (Ota väkivalta puheeksi s.a.)

Ammattilaisen tekemä dokumentointi on tärkeää esimerkiksi tilanteissa, joissa on kyseessä lasten huolto- ja tapaamiskäytäntö. Ammattilaisen tehtäviin kuuluu ohjata väkivaltaa kokenut alueen palveluihin, mikäli sopivaa palvelua ei ole tarjolla, työntekijän tulee jatkaa tapaamisia asiakkaan kanssa. (Ota väkivalta puheeksi s.a.)

Väkivallan kirjaamiseksi ja kartoittamiseksi on kehitetty erilaisia lomakkeita, jotka ovat saatavissa THL:n internet-sivuilta täyttöohjeistuksineen (Lomakkeet väkivallan kirjaamiseen ja kartoittamiseen s.a.). Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomakkeen kysymysten tavoitteena on väkivallan kokemusten kartoittaminen, jolloin vastausten perusteella lomakkeen vastaanottaja pystyy

etenemään lomakkeen toimintamallin mukaisesti lähisuhdeväkivallasta kysymiseen ja kohtaamistilanteissa. (Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake s.a.; Lomakkeet väkivallan kirjaamiseen ja kartoittamiseen s.a.)

Väkivallan kokija voi täyttää turvasuunnitelman, joka on syytä pitää tallessa itsellä niin, ettei väkivallan tekijä pääse tätä näkemään. Turvasuunnitelman tarkoituksena on auttaa ennakoimaan väkivaltatilanteita sekä vähentämään että lieventämään väkivallan seurauksia. (Henkilökohtainen turvasuunnitelma s.a.)

MARAK-riskinarviointilomakkeet on MARAK-menetelmään koulutettujen ammattilaisten käyttöön. MARAK tarkoittaa vakavan parisuhdeväkivallan moniammatillisen riskinarvioinnin ja uhrin auttamisen menetelmää, jonka tavoitteena on auttaa uhria moniammatillisessa työryhmässä niin, että parisuhdeväkivalta tai sen uhka loppuu. (Lomakkeet väkivallan kirjaamiseen ja kartoittamiseen s.a.; MARAK – moniammatillinen riskinarviointi s.a.)

3.5 Palvelut lähisuhdeväkivallasta selviytymiseen

Lähisuhdeväkivallasta selviytymiseksi on tarjolla erilaisia palveluja väkivallan kokijalle sekä tekijälle. Rikosuhripäivystys tarjoaa valtakunnallisesti palveluita puhelimitse tai chatin välityksellä, joihin voi ottaa yhteyttä nimettömänäkin (Lähisuhdeväkivalta s.a.). Naisten Linja ry tarjoaa maksuttomasti tukea naisille väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille ikään katsomatta puhelimitse, chatin, sähköpostin, digitaalisten palveluiden ja vertaistukiryhmien välityksellä. (Pollari 2022, 203.)

Suvanto ry on suunnattu ikäihmisille, jotka tarvitsevat apua väkivallan kokemuksiin. Apua on tarjolla maksuttomasti puhelimitse Suvantolinjan välityksellä. Suvanto ry tarjoaa myös henkilökohtaista keskusteluapua, neuvontaa, vertaistukea ja asiantuntija-apua. Miessakit ry tarjoaa apua lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tai käyttäville miehille. (Pollari 2022, 203.)

Nollalinja on ympärivuorokautisesti avoimena oleva puhelinlinja, johon voi ottaa yhteyttä läheisessä ihmissuhteissaan väkivaltaa tai sen uhkaa kokenut

mies tai nainen. Ensi- ja turvakotien liitolla on tarjolla Nettiturvakoti, joka tarjoaa tukea väkivallan osapuolille. Turvakoteja on ympäri Suomea, jotka tarjoavat kriisiapua ja väliaikaisen asuinpaikan. (Pollari 2022, 202.)

4 TALOUDELLINEN VÄKIVALTA

Taloudellinen väkivalta on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön taloudellisiin asioihin liittyvinä itsemääräämisen tahallisina loukkaamisina tai rajoittamisina (Bildjuschkin ym. 2020, 9). Postmus ym. (2020) tekemän tutkimuksen perusteella taloudellinen väkivalta voidaan jaotella taloudelliseksi hyväksikäytöksi (englanniksi economic exploitation), taloudelliseksi kontrolloinniksi (engl. economic controlling) ja työssäkäynnin estämiseksi (engl. employment sabotage) (Postmus ym. 2020, 265). Kaittila ja Nyqvist (2014) jakavat taloudellisen väkivallan neljään eri kategoriaan: työssäkäynnin rajoittaminen ja häiriköinti, rahan liittyvä kontrollointi, taloudellinen hyväksikäyttö sekä eron jälkeinen taloudellinen väkivalta. (Kaittila & Nyqvist 2014, 262.)

Taloudellista kontrollointia on rajoittaminen, jolloin perheen yhteisiin rahavaroihin pääsyä rajoitetaan tai välttämättömien tarpeiden hankkiminen estetään ja rahankäyttöön liittyvien päätösten tekemiseen ei oteta toista mukaan. Tietojen salaaminen koskien omaa tai yhteistä taloutta pidetään taloudellisena kontrollointina. (Postmus ym. 2020, 265; Taloudellisen väkivallan muodot s.a.)

Taloudellista hyväksikäyttöä on varojen väärinkäyttäminen sekä perheen omaisuuden tuhoaminen tai sen myyminen luvatta. Taloudelliseen hyväksikäyttöön lukeutuu toisen omaisuuden, rahan tai identiteetin luvaton käyttö esimerkiksi varastamalla, kiristämällä ja velkaannuttamalla. Velanottamiseen painostaminen tai velkakierteen aiheuttaminen on yhtä lailla hyväksikäyttöä. Perheen sisäisten elintasoerojen ylläpitäminen ja romanssihuijaukset ovat taloudellista hyväksikäyttöä. (Postmus ym. 2020, 265; Taloudellisen väkivallan muodot s.a.)

Työssäkäynnin estäminen tarkoittaa kaikkea, mikä pitää sisällään työssäkäynnin häiriköimistä tai estämisestä. Työssäkäynnin tai opiskelun häiriköintiin kuuluu töihin pääsyn hankaloittaminen, työssäkäynnin tai opiskelun rajoittaminen ja

työnteon häiriköinti. (Postmus ym 2020, 265; Taloudellisen väkivallan muodot s.a.)

Eron jälkeiseen taloudelliseen väkivaltaan kuuluu omaisuuden jakamiseen liittyvä uhkailu, yhteisten varojen väärinkäyttö, elatusmaksujen maksamisesta kieltäytyminen, huoltoriitoihin liittyvän oikeudenkäynnin tahallinen viivästyttäminen, yhteisen tai toisen omaisuuden tuhoaminen ja taloudellinen vaino. (Taloudellisen väkivallan muodot s.a.)

Kaittilan ja Nyqvistin (2014) mukaan taloudellinen väkivalta on vaikeammin tunnistettu ja vähemmän tutkittu väkivallan muoto (Kaittila & Nyqvist 2014, 262). Taloudellinen väkivalta on sukupuolittunutta ja kohdistuu enemmän naisiin kuin miehiin. Vuonna 2019 turvakotien asiakkaista taloudellista väkivaltaa oli kokenut 946 naista ja 65 miestä. Vuonna 2020 vastaavat luvut olivat 913 naista ja 72 miestä. (Pollari 2022, 8.)

Johnsonin ym. (2022) tutkimuksen mukaan taloudellisen väkivallan vaikutukset olivat talouteen, psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen liittyviä. Taloudelliset vaikutukset olivat negatiivisia, kuten taloudelliset ja aineelliset vaikeudet, luottotietojen menetys ja taloudellinen riippuvuus, joka estää väkivaltaisesta parisuhteesta lähtemistä. (Johnson ym. 2022. 13–14.)

Psyykkisistä vaikutuksista masennus oli yleisin ilmennyt taloudellisen väkivallan seurauksena. Muita psyykkisiä vaikutuksia oli muun muassa ahdistus, post-traumaattinen stressireaktio (PTSD) ja itsetuhoisuus. Fyysiseen terveyteen liittyvät vaikutukset olivat muun muassa painonhallintaan liittyviä ongelmia, psykosomaattisia oireita sekä fyysiseen terveyteen liittyviä vaivoja. (Johnson ym. 2022. 13–14.)

5 AUTTAMISMENETELMÄT TALOUDELLISESSA VÄKIVALLASSA

Pollarin (2022) mukaan taloudellisen väkivallan auttamismenetelmiin kuuluu Taloudellinen väkivalta tutuksi -hankkeen kautta hanketyöntekijän tapaamiset. Hankkeen internet-sivujen kautta on mahdollisuus tavata työntekijää etävas-

taanotolla valtakunnallisesti. Kasvokkain taloudellisen väkivallan kokijat pääsevät tapaamaan työntekijöitä hankkeen pilottialueilla Etelä-Savossa ja Vaasassa. (Pollari 2022, 201–202.)

Taloudellinen väkivalta tutuksi -hanke kehittää taloudellisen väkivallan puheeksi ottamiseen taloudellisen väkivallan mittaria. Scale of economic abuse 2-mittari on kehitetty asiakastyötä varten, ja käytössä jo useassa maassa. Hankkeen kehittämä taloudellisen väkivallan mittaristo on vielä pilottovaiheessa. Lomakkeella arvioidaan numeerisella asteikolla kokemuksia taloudellisesta väkivallasta. (Pollari 2022, 206; Apua ammattilaiselle taloudellisen väkivallan kohtaamiseen s.a.)

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata taloudelliseen väkivaltaan liittyviä auttamismenetelmiä. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa auttamismenetelmistä Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeelle. Opinnäytetyön tutkimuskysymys on seuraava: Mitkä auttamismenetelmät vaikuttivat taloudellisesta väkivallasta selviytymiseen?

7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

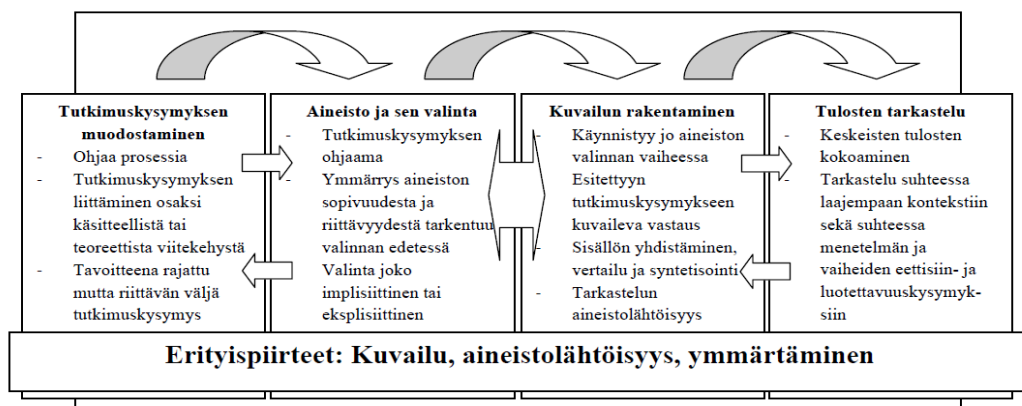
7.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Salmisen (2011) mukaan kirjallisuuskatsauksen tavoite on olemassa olevan teorian kehittäminen sekä uuden teorian rakentaminen. Kirjallisuuskatsaus antaa mahdollisuuden arvioida teoriaa. Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan muodostaa kokonaiskuva jostakin tietystä kokonaisuudesta, tunnistaa ongelmia sekä kuvata tietyn teorian kehitystä aikojen saatossa. Tutkimustekniikkana kirjallisuuskatsaus tekee tutkimusta tutkimuksesta, jonka avulla aiempi tutkimustieto voidaan yhdistää luoden uutta tutkimustietoa. (Salminen 2011, 3–4.)

Opinnäytetyöni toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus valikoitui käytetyksi menetelmäksi, koska tarkoituksena on

luoda kuvailevalle kirjallisuuskatsaukselle ominainen yleiskatsaus auttamismenetelmistä taloudellisesta väkivallasta irtautumiseksi. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus antaa mahdollisuuden käyttää väljiä tutkimuskysymyksiä ja laajoja aiheistoja. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla tutkittavaa ilmiötä voidaan kuvata laaja-alaisesti mutta silti luokitella tarvittaessa ilmiön ominaisuuksia. (Salminen 2011, 6.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus toteutetaan muodostamalla tutkimuskysymys ja lopputuloksena on kuvaileva, laadullinen vastaus. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet (kuva 3) ovat tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston valitseminen, kuvailun rakentaminen ja tulosten tarkastaminen. (Kangasniemi ym. 291, 2013.)

Kuva 3. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen eteneminen (Kangasniemi ym. 2013, 294.)

Tutkimuskysymys muodostetaan useimmiten kysymyksen muodossa, jolloin valittua kysymystä voidaan tarkastella eri näkökulmista. Tutkimuskysymyksestä tekee onnistuneen, kun se on täsmällinen ja rajattu, jolloin aiheen tutkiminen on syvällistä. Tutkimuskysymyksen voi pitää laajana, jolloin ilmiön tarkasteleminen tapahtuu monesta eri näkökulmasta. Kliinistä kysymyksen asetelua voi hyödyntää nykyisten käytänteiden arviointiin, käytännön suositusten kehittämiseen ja näiden päivittämiseen sekä kehitystyöhön. (Kangasniemi ym. 294–295.)

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen aineisto valitaan löytämällä tutkimuskysymykseen vastaus. Aineistoa valittaessa aineiston analyysi tapahtuu näin ollen valitsemisvaiheen kanssa limittäin. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen aineisto

on jo aiemmin julkaistua, jolloin aineiston valinnan prosessista tehdään oma kuvauksensa. Aineiston haetaan useimmiten elektronisista tietokannoista tai tieteellisistä julkaisuista. Ajallisesti tutkimuksia haetaan viimeajoilta. Aineiston sopivuuden kannalta merkittävintä tarkastella ilmiötä tutkimuskysymyksen kannalta. Implisiittisessä aineiston valinnassa ei erikseen raportoida niitä tietokantoja tai aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerejä vaan luotettavuus ja osuvuus käy ilmi argumentaation vaikuttavuudesta. Eksplisiittinen aineiston valinta kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa toteutetaan manuaalisin hainvalituista lehdistä ja sähköisistä tietokannoista hyödyntäen aika- ja kielirajauksia. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on vastata tutkimuskysymykseen aineiston tuottaman tutkimuksen kautta, jonka seurauksena saadaan uusia johtopäätöksiä. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen lopputuloksena on analysoitu jäsennelty kokonaisuus. Tarkastelu kokoaa pohdinnan sekä tutkimuksen etiikan ja luotettavuuden arvioinnin. (Kangasniemi ym. 295–297.)

7.2 Tiedonhaun kuvaus

Tiedonhaku aloitettiin systemaattisella tiedonhaualla. Tiedonhaun ensimmäinen vaihe toteutettiin lokakuussa 2021 yhdessä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun informaattikon kanssa. Tutkimuskysymyksen tarkentuessa määriteltiin sisäänotto- ja poissulkukriteerit (taulukko 1), jonka jälkeen tiedonhaku toteutettiin uudelleen vuoden 2022 lokakuussa. Tutkimusten valikoimisessa valintakriteereinä oli tutkimus tai tutkimusartikkeli tai kirjallisuuskatsaus. Otsikosta tuli käydä ilmi, että tutkimus käsittelee taloudellista väkivaltaa. Abstraktin tekstistä tuli käydä ilmi, että tutkimus käsitteli taloudellisen väkivallan kokemuksia.

Taulukko 1. Aineiston valinta- ja poissulkemiskriteerit

Valintakriteerit	Poissulkemiskriteerit
<ul style="list-style-type: none"> - Aineisto on julkaistu vuonna 2012 tai sen jälkeen. - Aineisto käsittelee lähisuhdeväkivaltaa, jonka uhri on kokenut taloudellista väkivaltaa. - Aineistossa käsitellään lähisuhdeväkivaltaa siitä selviytyjän kannalta. - Aineisto on englanninkielinen. - Aineisto on tieteellinen artikkeli, raportti, kirjallisuuskatsaus, väitöskirja, pro gradu -tutkielma tai YAMK-opinnäytetyö. - Abstrakti saatavilla. - Julkaisu on vertaisarvioitu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aineisto on julkaistu ennen vuotta 2012. - Aineisto käsittelee jotakin muuta aihealuetta. - Aineistoa käsitellään jotakin muuta kuin lähisuhdeväkivallasta selviytyjän kannalta. - Aineisto on jonkin muun kielinen. - Aineisto on jokin muu kuin tieteellinen artikkeli, raportti, kirjallisuuskatsaus, väitöskirja, pro gradu -tutkielma tai YAMK-opinnäytetyö. - Abstraktia ei ole saatavilla. - Julkaisua ei ole vertaisarvioitu.

Systemaattinen tiedonhaku on dokumentoitu tiedonhakutaulukkoon (liite 1), joka takaa haun toistettavuuden. Systemaattiseen tiedonhakuun kuuluu monipuoliset hakusanat, hakutavat ja tietokannat. Kirjallisuuskatsauksen aineiston haussa käytettiin Pubmed-, Science Direct-, Cinahl- ja Sage- tietokantoja lokakuussa 2022. (Systemaattinen tiedonhaku 2022.)

Aineistoa haettiin Pubmed-tietokannasta hakusanoilla "financial abuse" AND "intimate partner violence" vuoden 2012 jälkeen. Tuloksia tuli 15 kpl, joista yksikään tutkimus ei täyttänyt valintakriteereitä kirjallisuuskatsaukseen.

Hakutuloksia läpikäydessä havaittiin, että taloudellisesta väkivallasta käytetään termiä "economic abuse", joka valikoitui jatkossa hakusanaksi sen tuodessa enemmän hakutuloksia tietokannoista.

Hakusanoilla "economic abuse" AND "intimate partner violence" vuosien 2012–2022 ajalta, Pubmed-tietokannasta löytyi 55 tutkimusta, joista kirjallisuuskatsaukseen valikoitui kolme tutkimusta. Hakusanoilla "economic abuse"

AND "intimate partner violence" AND "surviv**", hakutuloksia tuli Pubmed-tietokannasta 20 tutkimusta. Näistä valikoitui yksi uusi tutkimus kirjallisuuskatsaukseen.

Sciencedirect-tietokannasta vuosien 2012–2022 välillä hakusanoilla "economic abuse" AND "intimate partner violence" AND "survivor" tutkimuksia löytyi 39, joista ei valikoitunut tutkimuksia lainkaan kirjallisuuskatsaukseen arvioitavaksi. Haasteeksi hakutuloksissa nousi seikka, että valtaosa tuloksista eivät vastanneet lainkaan aihetta taloudellinen väkivalta.

Cinahl-tietokannasta löytyi hakusanoilla "economic abuse" AND "intimate partner violence" AND "surviv**" vuosilta 2012–2022 19 hakutulosta, joista valikoitui yksi uusi tutkimus.

Sage-tietokannasta löytyi hakusanoilla "economic abuse" AND "intimate partner violence" 112 hakutulosta vuosilta 2012–2022, joista yksi tutkimus valikoitui kirjallisuuskatsaukseen.

7.3 Aineiston analysointi ja tarkastelu

Teema-analyysi tarkoittaa, että aineistosta poimitaan teemoja, jotka nousevat esiin tutkimuskysymyksen ohjaamana. Induktiivisesti edettäessä sisällön analyysissä aineistoon perehtymisen jälkeen seuraavana nimetään analyysiyksikkö, joka voi olla sana, sanapari, lause tai ajatuskokonaisuus. Aineistosta poimitaan tutkimuskysymyksen näkökulmasta analyysiyksiköt ne pelkistäen, jotka ryhmitellään samanlaisien ja erilaisien ominaisuuksien perusteella. Tämän jälkeen termit abstrahoidaan alaluokiksi, yläluokiksi ja mahdollisesti vielä pääluokiksi. Teemat tarkoittavat aineistoissa ilmeneviä ja toistuvia sisältöjä, jonka avulla aineistojen pääsisällöt tulevat ilmi. (Stolt ym. 2016, 87.)

Teemoittelua varten tulostin aineistot luettaviksi tarkempaa sisällön analysointia varten. Aineiston ollessa englanninkielistä, ne täytyi ensin kääntää suomen kielelle. Aineistot täytyi lukea ensin silmäillen, sitten kääntäen ja lopuksi tutkimuskysymystä silmällä pitäen. Aineistosta etsin yhteneväisyyksiä käyttäen alleviivausta vastaamaan tutkimuskysymykseen. Teemoittelun (liite 3) jälkeen

aloitin tutkimuksista kerätyn aineiston tarkemman tarkastelun tekemällä synteesiä. Analyysilla pyritään luomaan vertailua aineiston tuottamien tulosten perusteella sekä tämän seurauksena kehittämään päätelmiä vastaamaan tutkimuskysymykseen. (Kangasniemi ym. 296–297).

Kirjallisuuskatsauksen viimeisessä vaiheessa tarkastellaan tuloksia, johon kuuluu sisällöllisen ja menetelmällisen pohdinnan lisäksi tutkimuksen etiikan ja luotettavuuden arviointi. Tämä vaihe kokoaa ja tiivistää kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tuottamat tulokset. Tuloksia tarkastellaan laajemman käsitteen osana. Tämä vaihe mahdollistaa tutkimuskysymyksen kritiikin hyvä tieteellisen käytännön mukaan. (Kangasniemi ym. 2013, 297.) Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui kuusi julkaisua (liite 2), jotka analysoitiin teema-analyysillä (liite 3).

8 TULOKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata taloudelliseen väkivaltaan liittyviä auttamismenetelmiä. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa auttamismenetelmistä Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeelle. Opinnäytetyön tutkimuskysymys on seuraava: Mitkä auttamismenetelmät vaikuttivat taloudellisesta väkivallasta selviytymiseen?

Taloudellisen väkivallan auttamismenetelmät

Aineiston pohjalta taloudellisen väkivallan auttamismenetelmistä nousi esille kolme pääteemaa talouden hallintataidot, raha-asioihin liittyvien tavoitteiden asettaminen ja tukimuodot.

Talouden hallintataidot

Stylianou ym. (2019) tutkimuksen mukaan osallistujat tunnistivat tarpeita taloudelliselle varmuudelle, tietoudelle ja työkaluille saavuttaakseen taloudellinen voimaantumisen (financial empowerment), jonka vastaajat määrittelivät tarkoittavan oman talouden kontrollointia. Liki jokainen tutkimukseen osallistunut korosti tärkeyttä osallistua talouslukutaidon kurssille tai ohjelmaan. Vastaajien mukaan talouden hallinnan työkalut yhdessä tiedon kanssa paransivat

taloudellista tilannetta. Työkaluiksi vastaajat nimesivät budjetoinnin ja tietouden, kuinka taloudellista tilannetta parantaa. Rahan säästämiseksi vastaajilla oli lukuisia erilaisia keinoja, kuten tuloista prosenttiosuuden säästäminen, säästäminen purkkiin tai säästöpossuun, rahan piilottaminen, käytettävissä olevan rahan muuntaminen pre paid –korteiksi sekä luomalla säästämisestä kilpailun itsensä kanssa. Sandersin (2015) mukaan haastatellut piilottivat rahan lisäksi tiliotteita, tärkeitä asiakirjoja talouteen liittyen tai pitivät tyynyn alla rahapussia nukkuessaan. (Sanders 2015, 21–22; Stylianou ym. 2019 311, 314, 315.)

Stylianou (2018) tutkimuksessaan toteaa, että tehokkaimmat kurssit ovat olleet Redevelopment Opportunities for Women’s Economic Action Program (REAP)- ja Moving Ahead through Financial Management –kurssit. REAP-kurssin tavoitteena on lisätä tietoutta taloudesta ja lisätä lähisuhdeväkivaltaa kokeneen varmuutta hallita ja selviytyä taloudellisista ongelmista. Osallistujan taloudellinen itsevarmuus kasvoi kurssin myötä. Yhdistettynä REAP-kurssiin IDA-ohjelma (Individual development account) mahdollistaa osallistujalle kodin tai auton ostamisen, kodin remontoinnin, yritystoiminnan aloittamisen, opiskelun tai eläkkeelle jäämisen. Lisäksi ohjelma mahdollistaa hätärahoituksen. Moving Ahead Through Financial Management–kurssin tavoitteena on niin ikään tuoda tietoutta taloudellisesta väkivallasta ja opettaa talouden hallintaan liittyviä asioita lisäämällä taloudellista varmuutta. Stylianou kannattaakin harkitsemaan, että kurssien potentiaalin hyödyntämistä taloudellisen omavaraisuuden, taloustietouden ja talouskäyttäytymisen parantamiseksi. (Stylianou 2018, 13–14.)

Raha-asioihin liittyvien tavoitteiden asettaminen

Christy ym. (2022) tutkimuksessa haastatelluilta kysyttiin erilaisista tavoitteista liittyen raha-asioihin. Haastateltavat asettivat tavoitteiksi saada menetetyt rahavarat takaisin taloudellisen väkivallan tekijältä, hankkia oma-asunto, työkenteleminen tai opiskeleminen. Mikäli työpaikka tai tuleva ura ei ollut vastaajien tiedossa, he hakivat apua ja ohjausta saavuttaakseen tavoitteitaan. (Christy ym. 2022, 488.)

Tukimuodot

Tukimuodoista Christy ym. (2022) tuo esiin, että vastaajilla oli hyvin vähän kokemusta. Vastaajista yksi ammattilainen kertoo, että luottokorttiyhtiöt ovat saattaneet poistaa koron. Vastaajana ollut palvelujenkäyttäjä raportoi oikeuskäsittelyn määränneen maksettavaksi kuukausittaisen summan vastaajalle. Kolmas vastaaja raportoi pankin korvanneen hänelle menetetyt varat. Sandersin (2015) tutkimuksessa haastateltavat raportoivat, että luottivat muihin ihmisiin hakiessaan apua väkivallan tekijältään tietämättä. Voth Schrag ym. (2020) havaitsi tutkimuksessaan, että interventiot, jotka on erityisesti kohdistettu taloudellisessa väkivallassa käytettyihin taktiikoihin, kuten luottotietojen sabotoimiseen, taloudelliseen kontrollointiin ja taloudelliseen hyväksikäyttöön ovat ratkaisevia taloudellisen turvan rakentamisessa. Voth Schrag ym. (2020) tutkimus sosiaaliturvien vaikutuksesta vaikutti ainoastaan materiaaliseen riittävyyteen. (Christy ym. 2022, 489; Sanders 2015, 21; Voth Schrag ym. 2020, 89.)

9 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata taloudelliseen väkivaltaan liittyviä auttamismenetelmiä. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa auttamismenetelmistä Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeelle.

9.1 Tulosten tarkastelu

Auttamismenetelmistä talouslukutaidon kurssit, joita Stylianou ym. (2019) tuo esiin näiden kehittämistä koskevassa tutkimuksessaan, että aiempaa tutkimustietoa ei ole tehty taloudellisen väkivallan selviytyjän näkökulmasta (Stylianou 2019, 311). Stylianoun (2018) mukaan talouslukutaidon kursseista REAP- ja Moving Ahead through Financial Management-kurssit on havaittu tehokkaimiksi. Suositeltavaa onkin, että erilaisia kursseja, joissa tuodaan esiin tietoutta taloudellisesta väkivallasta ja siinä käytetyistä taktiikoista. Stylianoun mukaan kurssien hyödyntäminen interventioina, jolloin taloudellista väkivaltaa kokeneen taloudellinen omavaraisuus, talouslukutaito ja talouskäyttäytyminen paranee. (Stylianou 2018, 13–14.) Kurssien hyödyntämistä interventioina tulee myös Voth Schragin tutkimus, jossa todetaan, että taloudellisen väkivallan taktiikoihin paneutumalla saadaan luotua taloudellista varmuutta (Voth Schrag ym. 2020, 89). Postmus ym. on todennut jo vuonna 2012, että taloudellisesta

väkivallasta selviytyjien kouluttaminen eri taloudellisen väkivallan taktiikoista on hyödyllistä. (Postmus ym. 2012, 425.)

Ammattilaisten, kuten sosiaalityöntekijöiden ammattitaitoa voidaan mahdollisesti hyödyntää kenttätyössä. Stylianou ym. (2019) tuo esiin, että sosiaalityöntekijät voivat ammattitaitonsa kautta olla kehittämässä ja jalkauttamassa talouslukutaidon kursseja (Stylianou ym. 2019, 315, 318). Oikeudellinen apu voi mahdollisesti tuoda taloudellisen väkivallan kokijalle oikeutta. Rahallisen menetyksen vieminen oikeuskäsittelyyn saattaa mahdollistaa hyvityksen menetyksistä varoista (Christy ym. 2022, 489). Sandersin tutkimuksessa käy ilmi, että useimmiten naiset jätettiin vastaamaan taloudellista väkivaltaa seuranneista suurista veloista. (Sanders 2015, 21.)

Lisätutkimuksen tarpeesta liittyen auttamismenetelmiin kuvaa Christy ym. tutkimus, jossa haastateltavat raportoivat hyvin vähän kokemusta tuesta tai resursseista. Kolme haastateltavaa raportoi yksittäisiä tukimuotoja 39 vastaajasta. (Christy ym. 2022, 489.) Postmus ym. tunnistaa haasteen tutkimuksessaan pohtiessaan taloudellista omavaraisuuden vahvistamista (Postmus ym. 2012, 425).

Haastateltavat raportoivat haasteista, joita olivat kohdanneet apua hakieksaan. Haastateltavat kohtasivat julkiselta sektorilta vastahakoisuutta taloudellista väkivaltaa kohtaan sekä taloudellisen väkivallan uhria kohtaan syyllistämistä poliisin ja lastensuojelun toimesta. (Christy ym. 2022, 489.) Puolestaan Sandersin tutkimuksessa käy ilmi, että erilaiset keinot, kuten rahan tai dokumenttien piilottaminen tai avunhakeminen hyväksikäyttäjältään salaa, ovat saattaneet aiheuttaa suuremman väkivallan uhan alle kumppanin saadessa tietää tekemisistään (Sanders 2015, 21).

Yhdistämällä taloudellista väkivaltaa kokeneiden kokemukset saamalla tietoa tavoista, jolla taloudellista väkivaltaa käytetään, täten tunnistamalla taloudellisesta väkivallasta kokeneiden tarpeet ja haastamalla sidosryhmät, kuten pankit, lainsäätäjät ja muut sidosryhmät voidaan kehittää auttamismenetelmiä kohtaamaan taloudellisen väkivallan kokijoiden ja siitä selvinneiden tilannetta.

9.2 Eettisyys ja luotettavuus

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen ollessa menetelmänä väljä, tutkijoiden tekemät valinnat sekä raportoinnin eettisyys korostuu kirjallisuuskatsauksen jokaisessa tekovaiheessa. Tutkimuskysymyksen muotoilua ohjaa eettisyys kuten aineiston valintaa ja käsittelyäkin, jolloin tutkija noudattaa tutkimusetiikkaa. Menetelmän kuvaaminen tuo kirjallisuuskatsaukseen luotettavuutta aineiston kuvauksen ollessa keskeinen osa luotettavuutta. (Kangasniemi ym. 2013, 297.)

Ennen opinnäytetyön aloittamista perehdyin Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ry:n (Arene) (2020) opinnäytetyön eettisiin suosituksiin vastuullisesta opinnäytetyöstä. Opinnäytetyön jokaisessa vaiheessa noudatin näitä Arene ry:n suosituksia, jotta opinnäytetyöni olisi luotettava. Tutkimusprosessini alkoi tutustumalla taloudelliseen väkivaltaan systemaattisesti. Kirjallisuuskatsauksessani pyrin saamaan tuloksia hyödynnettäväksi Taloudellinen väkivalta -tutuksi hankkeen kehittämistyöhön sen ajankohtaisuuden vuoksi. Tutkimustulokset on pyritty tuomaan sellaisena kuin ne on ymmärretty faktoja vääristelemättä. Toteuttaakseni luotettava ja eettinen kirjallisuuskatsaus, käytin luotettavia lähteitä ja välttääkseni plagiointin, olen näihin lähteisiin viitannut Xamk:n (2023) ohjeenmukaisilla lähdeviitteillä. Toimeksiantajan kanssa on tehty sopimus opinnäytetyön alkuvaiheessa. Kirjallisuuskatsauksen toteutukseen on saatu ohjausta ohjaajilta. Teoriatietoa kirjallisuuskatsauksen toteuttamisesta on haettu oppikirjoista, jotka käsittelevät kirjallisuuskatsauksen tekemistä hoitotieteissä.

Systemaattista tutkimusten hakua toteutettiin useamman kerran. Ensin teoriatiedon löytämiseksi ja sitten tarkoin ottaen huomioon tutkimuskysymys sekä asetetut sisäänotto- ja poissulkukriteerit. Tutkimukset valitsin sen perusteella, miten löysin niistä vastauksen asettamaani tutkimuskysymykseen sisäänotto- ja poissulkukriteerien puitteissa. Teemoittelun kautta pystyin jäsentämään tutkimuskysymykseni vastaukset. Kirjallisuuskatsauksen dokumentointi on luotettavuuden edellytys, koska näin lukija pääsee samaan lopputulokseen kuin itse tutkimuksen tekijä. (Stolt ym. 2016, 23.)

Opinnäytetyöni aikataulu oli venyvä ja lopuksi hyvin tiukka. Kirjallisuuskatsauksen toteuttaminen oli aikaa vievää. Menetelmän ollessa uusi, vaiheisiin perehtyminen vei runsaasti aikaa. Prosessin aikana sain ohjausta työni ohjaajilta, mutta lopulta erilaiset ongelmatilanteet sain ratkaistua itsenäisesti hakeamalla tietoa lähdeaineistoista. Aineistonhaku oli haastavaa, sillä tutkimustietoa aiheesta oli vähän. Suurin osa materiaalista oli englanninkielistä, jolloin lukeminen vei aikaa. Tämän johdosta kirjallisuuskatsaus antaa kansainvälisemmän vastauksen tutkimuskysymykseeni. Tutkimuksia analysoin teema-analyysinä käyttäen. Teema-analyysi sopi hyvin tutkimuskysymyksen kanssa, sillä sen avulla tutkimustulosten lokeroiminen mahdollistui.

Ajan vierähtäessä uusia tutkimuksia ja kirjallisuutta julkaistiin, joita pystyin hyödyntämään opinnäytetyön teossa. Taloudellisen väkivallan tuominen tietoisuuteen on tärkeää. Havaitsin, että monelle se on tuntematonta, jolloin sain kertoa taloudellisesta väkivallasta.

9.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusehdotukset

Johtopäätöksinä tämän opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan muodostaa seuraavat johtopäätökset:

1. Taloudellisesta väkivallasta selviytymiseen tarvitaan auttamismenetelmiä, jotka ovat talouden hallintataidot, kuten talouslukutaitokurssit ja työkalut, raha-asioihin liittyvät tavoitteiden asettaminen ja tukimuodot.
2. Taloudellisesta väkivallasta selviytymiseen tarvitaan lisää tietoa sen tunnistamiseksi.

Aloittaessani opinnäytetyötä, havaitsin, että viime vuosina on tehty vähän tutkimusta taloudellisesta väkivallasta. Löytämäni tutkimukset käsittelivät taloudellista väkivaltaa lähinnä Yhdysvalloissa, joissa sosiaaliturvakirakene on erilainen. Sain huomata, että vuosien 2022–2023 aikana taloudellista väkivaltaa oli käsitelty suomalaisissa Pro gradu -tutkielmissa. Tästä huolimatta lisätutkimusta tarvitaan. Ehdotan opinnäytetyöni tulosten perusteella jatkotutkimusehdotuksiksi seuraavia:

1. Millaista apua taloudellisesta väkivallasta selviytyneet olisivat tarvinneet?
2. Miten suomalainen yhteiskunta voisi tukea taloudellisesta väkivallasta kokenutta?

LÄHTEET

Apua ja työkaluja ammattilaiselle taloudellisen väkivallan kokijan kohtaamiseen s.a. Taloudellinen väkivalta tutuksi. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://taloudellinenvakivalta.fi/materiaaleja/> [viitattu: 7.6.2023]

Avokki s.a. Vaasa ensi- ja turvakoti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vaasanensijaturvakoti.fi/avokki> [viitattu: 16.10.2022].

Bildjuschkin, K., Ewalds, H. Hietamäki, J., Kettunen, H., Koivula, T., Mäkelä, J., Nipuli, S., October, M., Peltonen & J., Siukola, R. Väki­v­altakäsitteiden sanasto. Helsinki 2019. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.julkari.fi/handle/10024/139150> [viitattu: 16.10.2022].

Christy, K., Welter, T., Dundon, K., & Bruce, A. 2022. Economic Abuse: A Subtle but Common Form of Power and Control. *Journal of Interpersonal Violence*, 1–2, 473–499. PDF-dokumentti. Saatavissa: [https://doi-org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/0886260520916264](https://doi.org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/0886260520916264) [viitattu 30.3.2023].

Johnson, L., Chen, Y., Stylianou, A., & Arnold, A. 2022. Examining the impact of economic abuse on survivors of intimate partner violence: a scoping review. *BMC public health*, 1, 1014. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://bmc-publichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-022-13297-4> [Viitattu: 5.11.2022].

Henkilökohtainen turvasuunnitelma s.a. THL. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/documents/605877/1663634/Henkilökohtainen+turvasuunnitelma/c0e9cbe0-0732-4196-8709-81bdb1177d9b> [Viitattu: 5.6.2023].

Kaittäilä, A. ja Nyqvist, L. 2015 ”Taloudellinen väkivalta parisuhteessa –kirjallisuuskatsaus”, *Janus Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti*, 3. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/janus/article/view/51214>

[Viitattu: 5.11.2022].

Kangasniemi, M., Utrainen, K., Ahonen, S. M., Pietilä, A. M., Jääskeläinen, P., & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: Eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon/narrative literature review: From a research question to structured knowledge. *Hoitotiede*, 4, 291–301. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128286/77409> [Viitattu: 7.1.2023].

Lomakkeet väkivallan kirjaamiseen ja kartoittamiseen s.a. THL. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/lomakkeet-vakivalan-kirjaamiseen-ja-kartoittamiseen> [Viitattu: 5.6.2023].

Lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake. s.a. THL. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/documents/605877/1663634/Lahisuhdevakivalan+suodatin+ja+kartoituslomake+2020.pdf/73deae28-5f9d-ffba-0dcc-130d01e21060?t=1580481516634> [Viitattu: 5.6.2023].

Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa jokaista. s.a. Rikosuhripäivystys. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/lahisuhdevakivalta/> [Viitattu: 5.11.2022].

MARAK – moniammatillinen riskinarviointi s.a. THL. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/marak-moniammatillinen-riskinarviointi> [Viitattu: 5.6.2023].

Miesten asema s.a. Ensi- ja turvakotien liitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/apuasinulle/miesten-asema/> [Viitattu: 15.7.2022].

Mitä on taloudellinen väkivalta? s.a. Taloudellinen väkivalta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://taloudellinenvakivalta.fi/taloudellisesta-vakivallasta/> [viitattu: 15.7.2022].

Ota väkivalta puheeksi. s.a. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://thl.fi/documents/10542/471223/puheeksiottamisen_muistilista.pdf [viitattu: 5.1.2023].

Pohjanmaan turvakoti. n.a. Vaasan ensi- ja turvakoti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vaasanensijaturvakoti.fi/pohjanmaanturvakoti> [viitattu: 15.7.2022].

Pollari, T. 2022. Raha ja rakkaus. Minerva-kustannus.

Postmus, J. L., Hoge, G. L., Breckenridge, J., Sharp-Jeffs, N., & Chung, D. 2020. Economic Abuse as an Invisible Form of Domestic Violence: A Multi-country Review. *Trauma, violence & abuse*, 2, 261–283. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://doi-org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/1524838018764160> [viitattu: 15.7.2022].

Postmus, J. L., Plummer, S. B., McMahon, S., Murshid, N. S., & Kim, M. S. 2012. Understanding economic abuse in the lives of survivors. *Journal of interpersonal violence*, 3, 411–430. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://doi-org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/0886260511421669> [viitattu: 5.4.2023].

Sanders, C. K. 2015. Economic Abuse in the Lives of Women Abused by an Intimate Partner: A Qualitative Study. *Violence Against Women*, 1, 3–29. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://doi-org.ezproxy.xamk.fi/10.1177/1077801214564167> [viitattu: 4.4.2023].

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Opetusjulkaisuja 62. Julkaisujohdaminen 4. Vaasan yliopiston opetusjulkaisuja. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-349-3> [viitattu: 16.10.2022].

Stolt, M., Axelin, A., Suhonen, R. 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. 2. korjattu painos. Turku: Juvenes Print.

Stylianou A. M. 2018. Economic Abuse Within Intimate Partner Violence: A Review of the Literature. *Violence Vict.*, 1, 3–22. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://connect.springerpub.com/content/sgrvw/33/1/3.abstract> [viitattu: 5.4.2023].

Stylianou, A. M., Counselman-Carpenter, E. & Redcay, A. 2019. Developing a Financial Literacy Program with Survivors of Intimate Partner Violence: The Voices of Survivors, *Social Work*, 4, 311–320. PDF-dokumentti. Saatavilla: <https://pubmed-ncbi-nlm-nih-gov.ezproxy.xamk.fi/31555804/> [viitattu: 5.4.2023].

Systemaattinen tiedonhaku. 23.11.2022. Turun yliopisto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://libguides.tuni.fi/systemaattinen-tiedonhaku/Aloitus> [viitattu 23.11.2022].

Taloudellinen väkivalta tutuksi-hanke n.a. Ensi- ja turvakotien liitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/kehittamistyo/taloudellinen-vakivalta-tutuksi-hanke-2021-2024/> [viitattu: 15.7.2022].

Taloudellisen väkivallan muodot. s.a. Taloudellinen väkivalta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://taloudellinenvakivalta.fi/taloudellisen-vakivallan-muodot/> [viitattu: 15.7.2022].

Tietoa liitosta. s.a. Ensi- ja turvakotien liitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/tietoa-liitosta/> [viitattu: 15.7.2022].

Vauvaperheiden päiväryhmätoiminta. s.a. Ensi- ja turvakotien liitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/apuasinulle/kieppi/> [viitattu: 15.7.2022].

Voth Schrag, R. J., Ravi, K. E. & Robinson, S. R. 2020. The Role of Social Support in the Link Between Economic Abuse and Economic Hardship. *J Fam Violence*, 1, 85–93. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://pubmed-ncbi-nlm-nih-gov.ezproxy.xamk.fi/32435083/> [viitattu: 3.4.2023].

Väkivallan monet muodot. s.a. Nettiturvakoti. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://nettiturvakoti.fi/tunnista-vakivalta/vakivallan-monet-kasvot/#vakivallan-kierre> [viitattu: 5.1.2023].

Väkivallan puheeksi ottaminen. 14.1.2022. Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivaltaan-puuttaminen/vakivallan-puheeksi-ottaminen> [viitattu: 5.1.2023].

Väkivallan syklisyys ja muodot. s.a. Naisten Linja. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://naistenlinja.fi/vakivallan-syklisyys-ja-muodot/> [viitattu: 5.1.2023].

Yhdistys. s.a. Ensi- ja turvakotien liitto. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://ensijaturvakotienliitto.fi/violary/yhdistys/> [viitattu: 5.1.2023].

Äärelä, E. 2022 Väkivaltatyön ammattilaisten kyky tunnistaa lähisuhteissa esiintyvää taloudellista väkivaltaa. Turun yliopisto. Psykologia. Pro gradu -tut-

kielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/154371/Aarela_Eveliina_opinnaytetyo.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu: 6.1.2023].

Tiedonhaku-aulukko

Tietokanta	Hakusanat/hakulauseke	Osumat (n)	Hyväksytyt koko tekstin perusteella (n)	Lopulliseen analyysiin (n)
PubMed 22.10.2022	"financial abuse" AND "intimate partner violence"	15	0	0
PubMed 22.10.2022	"economic abuse" AND "intimate partner violence"	55	12	3
PubMed 22.10.2022	"economic abuse AND "intimate partner violence" AND "surviv*"	20	9	1
ScienceDirect 22.10.2022	"economic abuse" AND "intimate partner violence" AND "survivor"	39	-	-
CINAHL 22.10.2022	"economic abuse" AND "intimate partner violence" AND "surviv*"	19	6	1
SAGE 22.10.2022	"economic abuse" AND "intimate partner violence"	112	7	1

Kirjallisuuskatsaustaulukko

Tutkimuksen tekijä, vuosi Tutkimuksen nimi, maa	Tutkimuskohde	Menetelmä ja otanta	Keskeiset tulokset
Stylianou, A. M., Counselman-Carpenter, E. & Redcay, A. (2019) Developing a Financial Literacy Program with Survivors of Intimate Partner Violence: The Voices of Survivors, <i>Social Work</i> , 4, 311–320.	Taloudellisen voimaannuttamisen ohjelma selviytyjien näkökulmasta kahdeksassa eri turvakodissa Yhdysvalloissa.	Puolistrukturoitu haastattelu. 34 lähisuhdeväkivaltaista selviytyjää.	Kohderyhmän haastatteluista kävi ilmi, että saavuttaakseen taloudellista voimaantumista osallistujat tarvitsivat taloudellista varmuutta, tietoutta ja välineitä. Haastatteluissa osallistujat jakoivat omaakohtaisia kokemuksia säästämisstrategioista. Liki jokainen haastateltu korosti talouslukutaidon kurssien tärkeyttä.
Stylianou AM. Economic Abuse Within Intimate Partner Violence: A Review of the Literature. (2018) <i>Violence Vict.</i> , 1, 3–22.	Tutkimuksen kohteena on kattava kirjallisuuskatsaus taloudelliseen väkivaltaan, tämänhetkinen ymmärrys ja tilanne sekä vaikutukset lähisuhdeväkivallan uhriin.	Kirjallisuuskatsaus	Taloudellisen väkivallan interventioiksi on kehitetty lukuisia taloudellisen voimaannuttamisen kurseja, joilla parannetaan taloustietoutta tai -taitoja. Tehokkaimmiksi on havaittu talouslukutaidon ohjelmat Redevelopment Opportunities for Women's Economic Ction Program (REAP) ja Moving Ahead through Financial Management- kurssit. Naisille suunnattu IDA-ohjelma auttaa asunnon hankinnassa tai korjaamisessa, uraohjauksessa, auton hankinnassa, yrityksen perustamisessa tai eläkkeelle jäämisessä. Ohjelman mahdollisti hätärahoituksen.
Christy, K., Welter, T., Dundon, K., & Bruce, A. (2022). Economic Abuse: A Subtle but Common Form of Power and Control. <i>Journal of interpersonal violence</i> , 1-2, 473–499.	Tutkimuksessa selvitettiin taloudellisen väkivallan ilmentymistä naisiin kohdistuvan väkivallan palveluiden käyttäjien ja palveluntarjoajien näkökulmasta.	Kvalitatiivinen tutkimus, johon on vastannut 15 naista ja 24 palveluntarjoajaa Englannissa.	Taloudellista väkivaltaa kokeneiden tukimuodoista oli hyvin vähän kokemusta vastaajien kesken. Haastateltu palveluntuottajan edustaja kertoi, että luottokortin korkoa oli joissain

			tapauksissa pois-tettu. Haastateltu toi esiin, että oikeudessa oli tehty sopimus, jossa summa, jonka saa kuukausittain. Toinen haastateltu sai apua pankista, jonka toimesta oli korvattu tililtä vie-dyt rahat.
Sanders, C. K. (2015). Economic Abuse in the Lives of Women Abused by an Intimate Partner: A Qualitative Study. <i>Violence Against Women</i> , 1, 3–29.	Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaista merkitystä on taloudellisilla on-gelmilla osana nais-ten kokemaa lähi-suhdeväkivaltaa.	Tutkimus on osa isompaa tutkimusta, jossa tutkittiin koke-muksia talouden hal-lintamenetelmästä matalan tulotason omaaville. Tutkimustieto on ke-rätty 30 naiselta, joilla on matala tulo-taso, jotka osallistui-vat REAP-ohjel-maan.	Haastateltavat ra-portoivat erilaisista tavoista säästää ja piilottaa rahaa, aset-tamalla rajoja, avun hakemisesta tekijältä salaa ja piilottamalla tärkeät raha-asioita koskevat dokumen-tit.
Postmus, J. L., Plummer, S. B., McMahon, S., Murshid, N. S., & Kim, M. S. (2012). Understanding economic abuse in the lives of survivors. <i>Journal of interpersonal violence</i> , 3, 411–430.	Taloudellisen väki-vallan kokemuksia ja vaikutuksia <i>Moving Ahead through Financial Management</i> kurssille osallistu-neilta.	120:lta lähisuhdevä-kivaltaa kokeneelta naiselta haastatte-luna ja taloudellista väkivaltaa, lähisuh-deväkivaltaa ja ta-loudellista omavarai-suutta mittaavilla ky-selylomakkeella.	-
Voth Schrag R.J., Ravi K.E. & Robin-son, S.R. (2020) The Role of Social Sup-port in the Link Be-tween Economic Abuse and Eco-nomic Hardship. <i>J Fam Violence</i> , 1, 85–93.	Tutkimuksen tarkoi-tuksena on selvittää sosiaalisen tuen vai-kutusta taloudellisen väkivallan ja talou-dellisten vaikeuksien välillä.	Tutkimuskyselyyn on vastannut 435 naista web-pohjaisen kyse-lyn perusteella.	Interventiot, jotka kohdistuvat taloudel-liseen väkivaltaan ovat merkittäviä ra-kentamaan taloudel-lista turvaa.

Esimerkki teemoittelu

Liite 3

Tiivistetyt ilmaisut	Teema	Pääteema
Kurssit/Ohjelmat esimerkiksi - REAP - Moving Ahead through Financial Management - IDA	Talouslukutaito	Talouden hallintatai- dot
Säästämiskäytännöt, ku- ten säästöpossu tai purkki ja rahan piilottami- nen. Rahan muuttaminen pre- paid-korteiksi.	Työkalut	
Menetettyjen rahojen saaminen takaisin taloudelli- sen väkivallan tekijältä Töihin paluu tai työn aloittaminen Opiskelujen aloittaminen tai jatkaminen		Raha-asioihin liitty- vien tavoitteiden aset- taminen
Luottokortin koron pois- taminen Pankki korvannut tililtä viedyt rahat.	Yritykset	Tukimuodot
Oikeuskäsittely korvauk- sista	Julkinen sektori	
Luottaminen toisiin	Avun hakeminen	
Interventiot keskittyen luottotietojen sabotointiin, ta- loudelliseen kontrollointiin ja taloudelliseen hyväksi- käyttöön.		
Ei tunnisteta Ei ole tiedossa, millaiset tukimuodot auttavat		